

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 11CoP/353/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1220204657
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 12. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Patrícia Železníková
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2020:1220204657.1

Uznesenie

Krajský súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedníčky senátu Mgr. Patrície Železníkovej a členiek senátu JUDr. Blanky Podmajerskej a Mgr. Aleny Čakváariovej, vo veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa: I. S., nar. XX.XX.XXXX, zastúpená kolíznym opatrovníkom Úradom práce sociálnych vecí a rodiny Bratislava, so sídlom Vazovova 7/A, 816 16 Bratislava, dieťa rodičov: matka - W. S., rod. T., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom I. nivy XXX/X, XXX XX X., zastúpená Advokátska kancelária JUDr. Almáši Gabriel, spol. s.r.o., so sídlom Šumavská 3, 821 08 Bratislava, IČO: 36 856 592, a otec - Q. S., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom X. XXXX/XX, XXX XX X., v konaní o návrhu otca na nariadenie neodkladného opatrenia, na odvolanie otca proti uzneseniu Okresného súdu Bratislava II ,zo dňa 24.09.2020, č.k. 11P/109/2020-48, takto

rozhodol:

Uznesenie súdu prvej inštancie sa v časti o určenom rozsahu styku otca s maloletou I. S., nar. XX.XX.XXXX, potvrdzuje.

V časti o spôsobe odovzdávania a preberania maloletej za účelom realizácie styku sa mení tak, že otec si maloletú v určenom čase prevezme v predškolskom zariadení, ktoré maloletá navštevuje, v prípade že maloletá sa v určený deň nebude nachádzať v predškolskom zariadení, maloletú si prevezme v mieste bydliska matky. Po ukončení styku si maloletú matka prevezme od otca v mieste jeho bydliska.

Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Bratislava II uznesením zo dňa 24.09.2020, č.k. 11P/109/2020-48, upravil styk otca s maloletou I. S., nar. XX.XX.XXXX, každý utorok a štvrtok od 15.00 hod. do 19.00 hod. tak, že otec si maloletú prevezme v predškolskom zariadení, ktoré maloletá navštevuje a po ukončení styku si maloletú matka prevezme od otca v mieste jeho bydliska. Matke uložil povinnosť maloletú na styk s otcom pripraviť. Vo zvyšnej časti návrh otca zamietol a o trovách konania rozhodol tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na ich náhradu.

2. Súd prvej inštancie takto rozhodol po oboznámení sa s návrhom otca na nariadenie neodkladného opatrenia, pripojených listín a zápisnicou o informatívnom výsluchu rodičov, dospejúc k záveru o jeho čiastočnej dôvodnosti. Návrh otca v časti, v ktorej sa domáhal zverenia maloletej do osobnej starostlivosti matky, ako aj určenia, že obaja rodičia sú oprávnení maloletú zastupovať a spravovať jej majetok zamietol, pre nesplnenie zákonných podmienok (§ 325 ods.1 Zákona o rodine). Uviedol, že pokiaľ rodičia nežijú v spoločnej domácnosti a obaja rešpektujú faktickú osobnú starostlivosť matky o maloletú, nie je nariadenie neodkladného opatrenia v tomto smere opodstatnené, rovnako aj rozhodnutie o oprávnení oboch rodičov maloletú zastupovať a spravovať jej majetok, vyplývajúce im zo zákona (§ 31 a § 32 Zákona o rodine). Styk otca s maloletou upravil v rozsahu zodpovedajúcom predbežnej dohode rodičov ustálennej na informatívnom výsluchu dňa 22.9.2020 a v prevyšujúcej časti návrh na úpravu styku zamietol. Mal za to, že pre udržanie vzájomných vzťahových väzieb medzi otcom a maloletou, je pre

tento moment a v tomto štádiu konania postačujúce upraviť styk v uvedenom rozsahu, pričom vzhľadom na existujúci rodičovský konflikt je vhodné predbežnú dohodu rodičov o úprave styku otca s maloletou stabilizovať autoritatívnym rozhodnutím súdu. Zdôraznil, že na optimálnom rozsahu styku v záujme maloletej sa rodičia môžu (prípadne aj s využitím mediácie) dohodnúť aj nad rámec rozhodnutia. Vec právne posúdil podľa § 324 ods. 1, § 325 ods. 1, § 326 ods.1, § 329 ods. 1, § 331 ods. 1, § 332 ods. 1, zák. č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový priadok (ďalej CSP), § 1, § 2 ods. 1, zák. č. 161/2015 Z.z. Civilný mimosporový priadok (ďalej CMP), § 31 ods.1, § 32 ods. 1, Zákona o rodine, čl. 3 Dohovoru o právach dieťaťa. O trovách konania rozhodol podľa § 52 CMP.

3. Proti uzneseniu voči výroku o úprave styku s maloletou podal v zákonnej lehote prostredníctvom právneho zástupcu podľa § 365 ods. 1 písm. e) f) h) CSP odvolanie otec. S poukazom na § 64 CMP návrh na nariadenie neodkladného opatrenia v časti o úprave styku s maloletou zmenil tak, aby vhodnejšie reflektoval ochranu práv a právom chránených záujmov maloletej, najmä s ohľadom na nemožnosť mimosúdneho a zmierlivého riešenia sporu zo strany matky. Styk navrhol upraviť každý utorok a štvrtok od 15.00 do 19.00 s tým, že maloletú prevezme v predškolskom zariadení, a po ukončení styku ju matka prevezme v mieste jeho bydliska; každý párný víkend v sobotu od 10.00 hod. do 18.00 hod. a v nedeľu od 10.00 hod. do 13.00 hod., počas letných prázdnin každý párný kalendárny týždeň od pondelka od 10.00 hod. do nedele do 19.00 hod. a počas vianočných sviatkov každý párný kalendárny rok od 23.12. od 10.00 hod. do 27.12. do 19.00 hod. tak, že si maloletú prevezme v mieste bydliska matky a po ukončení styku si matka prevezme maloletú v mieste jeho bydliska. Namietal nevykonanie ním navrhnutých dôkazov na zistenie rozhodujúcich skutočností. Zdôraznil, že po nariadení neodkladného opatrenia sa situácia naďalej len zhoršuje, s maloletou sa nestretáva, matka mu v styku s maloletou všemožne bráni tým, že mu ju odmieta odovzdať, vystavuje ju zbytočnému stresu a doslova sa jej ho snaží sprotiviť. Uviedol, že s matkou mali na základe odporúčania, resp. pokynu súdu začať spoločne riešiť tento problém formou terapeutických sedení v psychologickkej poradni alebo formou mediácie, no napriek opakovaným jeho žiadam nejaví matka o poradenstvo záujem, hoci komunikačný problém majú obaja (E-maily matke zo dňa 23.09.2020 a 30.09.2020, snímky obrazovky z konverzácie medzi ním a matkou zo dňa 26.09.2020, e-mail jeho právneho zástupcu právnej zástupkyne matky zo dňa 30.09.2020). Matka nevynakladá žiadnu snahu umožniť mu styk s maloletou v širšom rozsahu, čoho sa už dlhodobejšie dožaduje, odmieta sa podrobiť akejkolvek forme odbornej pomoci či poradenstvu, aj keď vie, že odovzdanie maloletej nedokáže prebiehať bez stresu, hádok a výčitiek. Matka uviedla, že o spoločné terapie nemá záujem, že ich bude uskutočňovať individuálne, čo považuje za neefektívne. U matky absentuje ochota riešiť vzniknutú situáciu zmierlivo, pokračuje v rušení dohodnutých stretnutí, zabraňuje ich vzájomnému kontaktu a odmieta akýkoľvek konštruktívny rozhovor alebo spôsob riešenia ich nezhôd. Zásah do jeho rodičovských práv tak dosahuje už neúnosnú intenzitu, s maloletou stratil skoro akýkoľvek kontakt a žije v neustálom strachu, že súčasný stav môže prerásť až do úplného odcudzenia. Uviedol, že záujem maloletej stavia na prvé miesto, o čom svedčí aj jeho neustála ochota vyjsť matke v ústrety. Styk, ktorý určil súd, nie je dostatočný na prehlbovať vzájomných citových vzťahov s maloletou, neodkladné opatrenie v súčasnosti neobstojí, nakoľko akákoľvek perspektíva mimosúdneho a zmierlivého riešenia veci už neprichádza do úvahy. Rozhodnutie považoval za nesprávne, keď súd týmto zabezpečil len úplne minimálny rozsah styku a do rozhodnutia poňal len to, s čím matka súhlasila na informatívnom výsluchu rodičov a nevzal do úvahy aj jeho tvrdenia (domáhal sa styku aj počas víkendov). Má snahu riešiť vzniknutú situáciu s odborníkmi, preto začal navštevovať individuálnu terapiu zameranú na zvládanie emócií po rozchode s cieľom naučiť sa čo najlepšie komunikovať na účely zdieľania starostlivosti o maloletú (prvé stretnutie s terapeutom absolvoval dňa 08.10.2020).

4. Matka vo svojom vyjadrení k odvolaniu otca prostredníctvom právneho zástupcu

navrhla uznesenie súdu prvej inštancie potvrdiť a zmenu návrhu otca zamietnuť. Uviedla, že styk otca s maloletou súd upravil na základe informatívneho výsluchu rodičov zo dňa 22.09.2020, kedy z dôvodu neustálych konfliktov medzi rodičmi navrhla spôsob preberania a odovzdávania maloletej. Uviedla, že medzi rodičmi ešte pred informatívnym výsluchom prebehli dve stretnutia za prítomnosti právnych zástupcov, za účelom uzavretia rodičovskej dohody, ku ktorej napokon nedošlo, keď z otcovej strany dochádzalo k nepredvídateľnému konaniu (demonštratívne roztrhanie podpísanej dohody v kancelárii jej právneho zástupcu, nervové výstupy, odchody počas stretnutia, osočovanie a správanie otca), ktoré ju nepresvedčilo aby dohodu podpísala a dobrovoľne zverovala maloletú otcovi. Otec trval na stretávaní

sa s maloletou aj cez víkendy, o ktoré sa pokúšali ešte pred vydaním uznesenia, avšak tieto boli vždy sprevádzané hádkami a dokonca vyústili aj útokom na ňu, navyše v prítomnosti maloletej, ktorá začína mať z otca strach. Uviedla, že maloletej v tomto čase vybavuje psychologickú intervenciu u PhDr. Y. T.. Správanie otca po vydaní uznesenia vyvrcholilo až podaním trestného oznámenia, ktoré bola nútená podať pre podozrenie zo spáchania zločinu týrania blízkej a zverenej osoby a pre podozrenie zo spáchania trestných činov nebezpečného vyhrážania a nebezpečného prenasledovania z dôvodu, že otcove správanie vyústilo do vyhrážania zabitím (zápisnica o trestnom oznámení zo dňa 23.12.2019 a zo dňa 23.10.2020). Uviedla, že otec ju od konania informatívneho výsluchu dňa 22.09.2020 od rána do neskorých večerných hodín kontaktuje, vypisuje urážlivé správy, vyhráža sa zabitím. Uviedla, že otec disponuje čipom od vstupnej brány bytového domu a chodí jej zvoniť a klopať, čím u nej vzbudzuje strach. Jej obavy o maloletú umocnil aj e-mail od otca zo dňa 31.12.2019, v ktorom sa priznáva k svojej závislosti na drogách a alkohole a stanovuje si cieľ svojho liečenia (žiadnu takúto liečbu doposiaľ nepodstúpil, e-mail zo dňa 31.12.2019). Uviedla, že odvolanie nepodala z dôvodu, že nechce otcovi brániť v stretávaní s maloletou, jeho tvrdenia, že iba predstiera záujem o zmierlivé riešenie označila za nepravdivé. Dohoda na informatívnom výsluchu mala viesť k tomu, aby si maloletá zvykla na stretávanie sa s otcom, ktoré sa postupne bude rozširovať, otec však mylne interpretuje postupnosť tohto procesu. Uviedla, že otec od doručenia uznesenia využil svoje právo byť s maloletou len 3 krát z možných 10 termínov, napriek tomu sa domáha rozšírenia styku. Od vydania neodkladného opatrenia žije v neistote, nakoľko na otca sa nedá spoľahnúť. Napríklad dňa 13.10.2020 jej nedal vedieť, že si maloletú v určený deň v predškolskom zariadení nepreberie a na druhý deň jej oznámil, že sa podpálil a bol hospitalizovaný v nemocnici na Antolskej ulici. Nezodpovedné správanie otca a jeho závislosť na omamných látkach a alkohole, ku ktorej sa priznal, vzbudzujú u nej strach o maloletú v čase kedy trávi čas s otcom, z dôvodu jeho chovania a vyhrážok má obavu o svoj život, ako aj o život maloletej. Dňa 10.12.2020 doručila súdu upovedomenie, že dňa 19.11.2020 bolo uznesením voči otcovi začaté trestné stíhanie a vznesené obvinenie v trestnej veci prečinu nebezpečného prenasledovania podľa § 199 ods.1 a § 206 ods.1, Trestného poriadku.

5. Odvolací súd preskúmal vec, v ktorej nie je viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania podľa § 65, § 66 zák. č. 161/2015 Z.z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej CMP), bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 378 ods. 1 zák. č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej CSP), a dospel k záveru, že odvolaniu otca nie je možné vyhovieť.

6. Odvolací súd zdôrazňuje, že účelom neodkladných opatrení v konaní starostlivosti súdu o maloletých, je ochrana práv detí v prípade konkrétneho ohrozenia. Neodkladné opatrenie má mať len dočasnú povahu a v konaní vo veciach týkajúcich sa starostlivosti súdu o maloletých (§ 111 CMP) má byť prostriedkom ochrany zjavne ohrozených práv dieťaťa do doby, kým nebude o nich rozhodnuté podľa príslušných ustanovení Zákona o rodine. Základným predpokladom nariadenia neodkladného opatrenia je potreba bezodkladnosti súdnej úpravy pomerov účastníkov konania, v prípade konania vo veciach starostlivosti súdu o maloletých, pomerov maloletého dieťaťa. Takýmto spôsobom sa zabezpečuje rýchla úprava pomerov, ktoré, ako vyplýva zo samotného pojmu, neznesú ďalší odklad. Musí ísť teda o taký stav, ktorý si vyžaduje okamžitý zásah zo strany súdu, bez ktorého by mohlo dôjsť k ťažko napravitelnému, resp. nezvratnému poškodeniu oprávnených záujmov maloletého dieťaťa. V prípade úpravy styku maloletého dieťaťa s rodičom, s ktorým nežije v spoločnej domácnosti, je cieľom procesného inštitútu neodkladného opatrenia výhradne predbežné zabezpečenie realizácie práva na styk (rodiča aj maloletého dieťaťa) do doby nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia v konaní vo veci samej. To znamená, že má ísť len o provizórnu úpravu styku nevyžadujúcu si podrobné zisťovanie aktuálnych pomerov na strane maloletého dieťaťa a rodiča zo styku oprávneného, na rozdiel od dokazovania v meritórnom konaní. Neodkladným opatrením sa teda má zabezpečiť len prvotná úprava styku v takom rozsahu, o ktorom je predpoklad, že v dôsledku absencie možnosti vykonať dokazovanie potrebné na posúdenie vyváženosti požiadavky rodiča so záujmom maloletého dieťaťa, bude ku prospechu maloletého dieťaťa.

7. Súd prvej inštancie vec správne právne posúdil a vyvodil z nej aj správny záver. Odvolací súd sa stotožnil tak s výkladom inštitútu neodkladného opatrenia súdom prvej inštancie, ako aj s jeho aplikáciou v danej prejednávanej veci. V odvolaní neboli uvedené žiadne nové skutočnosti, ktoré by súd prvej inštancie nezohľadnil a ktoré by mali za následok zmenu rozhodnutia súdu prvej inštancie. Správne súd prvej inštancie vychádzal zo zhodných stanovísk rodičov a ich dohody o spôsobe a rozsahu dočasnej realizácie styku otca s maloletou, tak ako to vyplýva zo zápisnice o informatívnom výsluchu zo dňa 22.09.2020, na ktorom sa obaja rodičia zúčastnili v prítomnosti svojich právnych zástupcov. Zmenu

návrhu otca v odvolacom konaní odvolací súd, vzhľadom na doposiaľ tvrdené a aj osvedčené okolnosti nemohol vyhodnotiť ako dôvodnú a bez vykonania potrebného dokazovania aj súladnú so záujmom maloletej. Rozsah úpravy styku definovanej v rozhodnutí súdu prvej inštancie aj odvolací súd považoval v tomto štádiu konania za dostatočnú. Návrh otca na dočasnú úpravu styku počas Vianoc či letných školských prázdnin odôvodnený nebol a nezodpovedal splneniu podmienok § 325 ods. 1 CSP.

8. Odvolací súd na zdôraznenie správnosti rozhodnutia súdu prvej inštancie dopĺňa, že po vyhodnotení všetkých zistených a osvedčených skutkových okolností daného prípadu vyplývajúcich zo spisového materiálu, potreba dočasnej úpravy pomerov je dôvodná v časti úpravy styku otca s maloletou a v rozsahu ustálenom súdom prvej inštancie. Odvolacie dôvody otca odvolací súd zohľadniť nemohol, keď pre ním navrhovaný rozsah úpravy styku je v danom prípade nevyhnutné doplniť a vykonať potrebné dokazovanie za účelom odstránenia úplne protichodných stanovísk rodičov tak, aby prípadné rozšírenie styku otca s maloletou zodpovedalo záujmom maloletej. Odvolací súd udáva, že z obsahu spisu vyplýva existencia závažného rodičovského konfliktu spojeného s nedostatočnou komunikáciou rodičov, ktorý sa rodičom odstrániť, alebo aspoň čiastočne zmierniť doposiaľ nepodarilo. Dôvodom bude zrejme aj správanie sa otca voči matke, vyvolávajúce obavy a neistotu, ktoré vyústilo až do vznesenia obvinenia voči nemu dňa 19.11.2020 za nebezpečné prenasledovanie (§ 360a ods. 1 písm. a, b, ods. 2 písm. a, Trestného zákona), rovnako aj matkou uvádzaná a neliečená závislosť otca na alkohole a drogách. K uvedeným a matkou aj čiastočne osvedčeným skutočnostiam (e-mailová komunikácia - list otca matke zo dňa 31.12.2019) sa otec doposiaľ jednoznačne nevyjadril a tieto skutkové okolnosti sa nepokúsil nijako vyvrátiť, alebo aspoň vysvetliť. Pokiaľ otec tvrdí, že mu matka bráni v styku s maloletou je treba povedať, že z jeho odvolania nevyplýva žiadny údaj o tom, akým spôsobom mu matka bráni v styku s maloletou, kedy mu maloletú neodovzdáva, keď podľa nariadeného neodkladného opatrenia je otec oprávnený si maloletú preberať z predškolského zariadenia. Tiež nie je zjavné, či táto jeho argumentácia sa týka iba nezhody s matkou na jeho styku s maloletou nad rámec súdom upraveného styku a ani to, ako uplatňuje súdom nariadený styk každý utorok a štvrtok a ako v tomto rozsahu s maloletou trávi čas. Odvolací súd súhlasí s názorom otca o tom, že takto dočasne upravený styk s maloletou nespĺňa podmienky pre plnohodnotné podieľanie sa na výchove a starostlivosti o maloletú, avšak nateraz, bez odstránenia pochybností o zdržanlivom a bezpečnom správaní sa otca v prítomnosti maloletej, preskúmania tvrdení o jeho závislostiach či absolvovanej liečbe, ktoré vyplývajú z jeho komunikácie adresovanej matke dňa 31.12.2019, vyhodnotení výsledkov jeho individuálnej psychologicko-terapeutickej intervencie a dôvodov vzneseného obvinenia voči nemu v nadväznosti na rozsah jeho styku s maloletou, sa aktuálne javí ako jediný možný. Rodičovské kompetencie obidvoch rodičov, ich ochota spolupracovať a rešpektovať v živote maloletej postavenie druhého rodiča, vhodnosť výchovného prostredia u každého z nich s následnou väzbou na vyhodnotenie záujmu maloletej, bude úlohou súdu prvej inštancie pri rozhodovaní o veci samej po vykonaní a zhodnotení dokazovania a to buď v konaní o rozvod manželstva a úpravu pomerov manželov k maloletej na čas po rozvode, alebo v konaní o úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k maloletej na čas do rozvodu manželstva. Pokiaľ otec tvrdí, že matka v rozpore so záujmom maloletej odmieta spoluprácu na odstraňovaní príčin rodičovského konfliktu a hľadania možností pre obnovenie komunikácie rodičov, uvedené je potom možné na návrh, ale aj bez návrhu, zabezpečiť prostredníctvom súdneho rozhodnutia o nariadení výchovného opatrenia obidvom rodičom.

9. Súd prvej inštancie v danej veci postupoval v zmysle zásad charakterizujúcich inštitút neodkladného opatrenia, pričom s jeho názorom vysloveným v odôvodnení napadnutého rozhodnutia sa stotožnil aj odvolací súd, preto rozhodnutie súdu prvej inštancie v napadnutej časti o rozsahu styku otca s maloletou ako vecne správne podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil. Podľa § 388 CSP ho zmenil v časti spôsobu preberania maloletej za účelom realizácie styku tak, aby bolo rozhodnutie vykonateľné aj v prípade, že sa maloletá nebude v určený deň nachádzať v predškolskom zariadení.

10. O trovách konania bolo rozhodnuté podľa § 52 CMP.

11. Odvolací súd prijal rozhodnutie jednomyseľne, pomerom hlasov 3 : 0 (§ 393 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).